

Obsah/Contents

UMENIE DOBREJ SMRTI/THE ART OF DYING WELL	9
<i>Miriam Hlavačková – Žofia Lysá</i> Umenie zomierať, umenie žiť The Art of Dying, the Art of Living	11
<i>Žofia Lysá</i> Smrť ako prechod do večnosti Death as Transition to Eternity	21
<i>Miriam Hlavačková</i> Na smrteľnej posteli. Rituály pri umieraní stredovekého človeka On a Deathbed. Rituals at the Time of Dying of a Medieval Man	33
<i>Daniela Dvořáková</i> Dobrá smrť. Ako zomierali ľudia v stredoveku A Good Death. How People Were Dying in the Middle Ages	45
PRE SPÁSU DUŠE/FOR SALVATION OF THE SOUL	63
<i>Mária Fedorčáková</i> Reflexia smrti v zbožnosti žien v neskorostredovekom Bardejove Reflection of Death in Women's Piety in late Medieval Town Bardejov	65
<i>Pavol Hudáček</i> Zádušné donácie (pro anima) v Uhorsku v 11. storočí (Úvod do problematiky) Donations "pro anima" in The Kingdom of Hungary in the 11th Century (Introduction to the issue)	79
<i>Kateřina Jiřov</i> Smrt a umírn v pedstavch prařskch meřtan Death and Dying in the Imagination of the Prague's New Town Burghers	101
<i>Gabriel Peter Hunaga</i> Zomieranie a smrť vo vybranch dominiknskch pramenoch 13. storoia Dying and Death in Selected Dominican Sources of the 13th Century	111
<i>Jozef Filo</i> Vidiecka farnosť a smrť. Posledn sviatosti a prvo na pochovvanie vo vidieckch farnostiach vrcholne stredovekho Uhorskho krľovstva The Rural Parish and Death. Last Rites and the Burial Right in the Rural Parishes of the High Medieval Kingdom of Hungary	131

NA VEČNÝ ODPOČINOK.../FOR ETERNAL REST...	155
<i>Eva Veselovská</i> Smrť a hudba. Stredoveké spevy za zosnulých v rukopisoch z územia Slovenska Death and Music. Medieval Funeral Chants in Manuscripts from Slovakia	157
<i>Lenka Pajer</i> Na večný odpočinok. Pohrebný odev a textil uhorskej šľachty 16. a 17. storočia To Rternal Rest. Funerary Clothing and Textiles of the Hungarian Nobility of the 16th and 17th Centuries	173
<i>Tünde Lengyelová</i> „Smútkom sa srdce zlepšuje.“ Obraz ženy v pohrebných rečiach raného novoveku “Sorrow Makes the Heart Better” The Image of Women in the Funeral Orations of the Early Modern Period	191
<i>Diana Duchoňová</i> Škandál s mŕtvym telom Imricha III. Czobora v hlavnom meste Uhorského kráľovstva The Scandal Involving the Dead Body of Emerich III. Czobor in the Capital City of the Kingdom of Hungary	205
HRDINA ALEBO OBEŤ? HERO OR VICTIM?	219
<i>Martin Nodl</i> Mezi heroismem, zbytečným vražděním a odosobněním smrti v husitské revoluci Between Heroism, Unnecessary Murder and the Condemnation of Death in the Hussite Revolution	221
<i>Blanka Szeghyová</i> Smrť na popravisuku: Trestné rituály v ranom novoveku Death on the Scaffold. Punishment Rituals in the Early Modern Period	229
<i>Vitaliy Nagirnyy</i> Zabíjanie kumánskych zajatcov na Rusi v 12 storočí: pomsta, krutosť alebo nevyhnutnosť? On the Killing of the Polovtsian Captives in Rus: Revenge, Cruelty or Necessity?	241
<i>Monika Tihányiová</i> Na bojisku a v zajatí (smrť uhorských šľachticov za hranicami kráľovstva) On the Battlefield and in Captivity (the Death of Nobles from the Kingdom of Hungary Beyond the Borders of the Kingdom)	249

<i>Martin Štefánik</i>	
Násilná smrť Ondreja Uhorského v roku 1345 a otázka spoluviny kráľovnej Jany podľa jej súčasníkov	
The Violent Death of Andrew of Hungary in 1345 and the Question of Queen Joanna's Complicity According to Contemporary Sources	269
SMRŤ V PRÍBEHOCH/DEATH IN NARRATIVES	291
<i>Dušan Zupka</i>	
Rozmanitosť vnímania smrti a formy umierania v stredoveku v naratívnych prameňoch stredoeurópskej proveniencie	
Varieties of Perception of Death and Forms of Dying in the Middle Ages	293
<i>Tomáš Homola</i>	
Predstavy o smrti v dielach uhorských neskorostredovekých kronikárov	
Ideas About Death in the Works of Late Medieval Hungarian Chroniclers	311
<i>David Radek</i>	
Smrť kacíře. Obraz umírání heretiků ve středověkých narativních pramenech	
Death of a Heretic. The Image of Heretics' Deaths in Medieval Narrative Sources	327
ARCHEOLÓGIA SMRTI/ARCHEOLOGY OF FEAR	341
<i>Katarína Harmadyová</i>	
Archeológia strachu. Pochovávanie v stredoveku na území Slovenska z pohľadu archeológie	
The Archaeology of Fear. Burial Rite in the Middle Ages in the Territory of Slovakia in an Archaeological Perspective.	343
<i>Matej Harvát</i>	
Karolínska starostlivosť o zosnulých a jej vplyv na veľkomoravské prostredie	
Carolingian Care of the Dead and its Influence across the Great Moravian Territory	357
<i>Božena Czwojdrak</i>	
Hroby neskorostredovekých kráľovien v krakovskej katedrále	
Graves of Late Medieval Queens in the Cracow's Cathedral	375
SMRŤ V LITERATÚRE/DEATH IN LITERATURE	387
<i>Peter Bystrický</i>	
Smrť hrdinu v germánskych hrdinských ságach	
Death of a Hero in Germanic Heroic Legend	389
<i>Marek Druga</i>	
„Quando impii ibunt in ignem aeternum.” Diablovo telo v diele čanádskeho biskupa sv. Gerarda	
“Quando impii ibunt in ignem aeternum”. The Devil's Body in the Work of St. Gerard, the Bishop of Csanád	411

- Martin Vincurský*
Stredoveké púte do záhrobia. Vízie posmrtného osudu zosnulých v Očistci sv. Patrika
 Visions of the Deceased's Afterlife in the Purgatory of St. Patrick 425
- SMRŤ V UMENÍ/DEATH IN FINE ARTS 441**
- Anna A. Hlaváčová*
Usnutie ako ideál zomierania
 Dormition as a Model of Bona Mors 443
- Veronika Pichaničová*
Vzácnejšie než najvzácnejšie poklady. Kult svätcov a relikvií v ranom stredoveku
 More Precious than the Most Precious Treasures. Cult of Saints and Relics in the Early Middle Ages 453
- Dušan Buran*
Živý alebo mŕtvy? Úvahy o ikonografii Krista v neskorogotickom maliarstve a rezbárstve na Spiši
 Dead or alive? Reflections on the Iconography of Man of Sorrows in Late Gothic Painting and Sculpture in Spiš Region (Slovakia) 467
- Peter Megyeši*
Obrazy sprevádzajúce k „dobrej smrti“. Eschatologická ikonografia sv. Krištofa a Váženia duší na Slovensku v 14. a 15. storočí
 Images Accompanying to the “Good Death” Eschatological Iconography of St. Christopher and the Weighing of Souls in Slovakia in the 14th and 15th Centuries 483
- Štefan Valášek*
Miserere mei Deus. Problematika smrti a spásy v niektorých votívnych príkladoch stredovekého nástenného maliarstva na Slovensku
 Miserere mei Deus. Issues of Death and Salvation in Some Votive Examples of the Medieval Wall Painting in Slovakia. 501
- SMRŤ V STREDOVEKU A DNES/
 DEATH IN THE MIDDLE AGES AND NOWADAYS 517**
- Martin Nodl*
Středověk v nás a smrt ve středověku
 The Middle Ages in us and Death in the Middle Ages 519
- Ján Steinhubel*
Pamätaj na smrť
 Remember of Death 531
- David Tomíček*
Před branami smrti – stáří v lékařské literatuře středověku a počátku raného novověku
 Before the Gates of Death – Old Age in the Medical Literature of the Middle Ages and Early Modern Period Medicine of the Pre-modern period 551

<i>Margita Jágerová</i> Reflexia smrti a démonickéj postavy Smrti v tradičnej vidieckej kultúre Slovenska Reflection of Death and the Demonic Figure of Death in the Traditional Rural Culture of Slovakia	563
NAMIESTO ZÁVERU.../INSTEAD OF THE CONCLUSION...	581
<i>Norbert Žilka</i> Čo sa deje s telom a mozgom pri smrti What Happens to the Body and Brain at Death	583
Smrť v živote človeka. Diskusia pri okrúhlym stole Death in Man Life. Round Table Discussion <i>Prednášajú: Martin Nodl, Margita Jágerová, Jozef Brodňanský, Mária Andrášiová</i> <i>Moderujú: Agáta Šústová-Drelková a Žofia Lysá</i>	589
Resumé/Summary	603
Skratky/Abbreviations	612
Edície prameňov a literatúra/Editions and Bibliography	613
Výberový register/Index	677
Zoznam autorov/List of Authors	685